

4
ZIŅAS

**dienas
bizness**
Otrdiena, 2018. gada 20. marts
Redaktore: Zane Atlāce-Bistere
Tālr. 67084442, e-pasts: bizness@db.lv

NODOKĻI

Sliekšņa pazemināšana pieaudzējusi PVN maksātāju skaitu

Obligātas PVN reģistrācijas sliekšņa pazemināšana no iepriekšējiem 50 000 uz 40 000 eiro ir palielinājusi jaunreģistrēto PVN maksātāju skaitu, taču šī nodokļa maksātāju kopējo aktuālo skaitu tas būtiski nemaina

To liecina Valsts ieņēmumu dienesta dati. DB jau pērn vēstīja, ka obligātas PVN reģistrācijas sliekšņa samazināšana tiek uzskatīta par būtisku nodokļu nomaksas pretizvairīšanās soli. Pēc sākotnējiem aplēsmē tādejādi PVN maksātāju skaitam vajadzēja pieaugt par aptuveni 3000. Tomēr statistikas dati šo pieaugumu īsti nerāda, ko nodokļu eksperti skaidro ar dažādiem faktoriem.

52% pieaugums

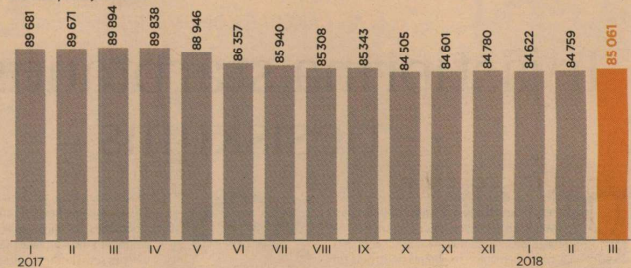
Valsts ieņēmumu dienests norāda, ka PVN reģistrācijas sliekšņa samazināšanu, sākot ar 2018. gada 1. janvāri, uzskatāmāk ilustē jaunreģistrēto pievienotās vērtības nodokļa maksātāju skaits, jo PVN maksātāju skaitu ietekmē gan jaunreģistrētie, gan no pievienotās vērtības nodokļa izslēgtie nodokļu maksātāji. Proti, 2018. gada janvārī kā PVN maksātāji tika reģistrēti 1014 nodokļu maksātāji, kas ir par 350 nodokļu maksātājiem jeb 52,7% vairāk nekā 2017. gada janvārī. Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, vērojams arī 2018. gada februārī. Papildus VID atzīmē, ka 2017. gadā 3386 pievienotās vērtības nodokļa maksātājiem, kas tādi bija visu gadu, PVN deklarācijas norādītā kopējā darījuma vērtība bija starp 40 000 un 50 000 eiro. Var secināt, ka jauno pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrācijas aktivitāte, kas ir zemāka par prognozēto, ir saistīta ar faktu, ka ievērojama daļa potenciālo nodokļu maksātāju pievienojās pievienotās vērtības nodokļa reģistram pirms 2018. gada 1. janvāra.

Likumsakarīgs rezultāts

ZAB Sorainen partneris, nodokļu eksperts Jānis Taukačs uzskata, ka no jauna reģistrēto PVN maksātāju skaita pieaugums samazinātā reģistrācijas sliekšņa dēļ vērtējams kā likumsakarīgs. «Dati rāda, ka PVN maksātāju skaita pieaugums tika novērots jau 2017. gada beigās – tas liecina, ka uzņēmēji jau gada beigās pēma vērā gaidāmās PVN reģistrācijas sliekšņa izmaiņas. Savukārt, no jauna reģistrēto PVN maksātāju skaita krasais kāpums 2018. gada janvārī liecina par to, ka tie nodokļu maksātāji, kam PVN reģistrācijas sliekšnis bija tuvu, acimredzot izvēlējās pierēģistrēties mazliet ātrāk, lai PVN reģistrācija būtu uz pilnu gadu, kas ļauj mazliet vienkāršot uzskaiti,» skaidro J. Taukačs. Viņš steidz pieminēt, ka ir arī otra medaļas puse, proti, no jauna reģistrēto PVN maksātāju skaits ir mazāks par VID prognozētajiem – vis 3000, kam gada apgrozījums iekrita starp veco (50 000 eiro) un jauno (40 000 eiro) reģistrācijas sliekšni. «Iespējams, tas varētu norādīt uz to, ka ir virkne uzņēmumu, kas mērķtieciīgi sagaida, līdz uzņēmuma apgrozījums sasniedz PVN reģistrācijas sliekšni, un tad dibina jaunu uzņēmumu. Tādi diez vai reģistrēs savu uzņēmumu kā PVN maksātāju arī tad, ja reģistrācijas sliekšnis samazināsies vēl vairāk,» secina J. Taukačs. Viņš pieminē, ka IBFD pieejamajā PVN reģistrācijas sliekšņu ES salīdzinājumā redzams, ka Latvijā un Austrumeiropā vispār PVN reģistrācijas sliekšņi ir salīdzinoši augsti. «Piemēram, Austrijā katram saimnieciskās darbības veicējam jāreģistrējas arī kā PVN maksātājam, bet Nīderlandē PVN reģistrācijas sliekšnis ir 1,345 eiro,» uz lūgumu minēt kādus piemērus, atbild J. Taukačs. Viņš atgādina, ka PVN direktīva nosaka, ka no PVN atbrīvotajām gada apgrozījuma robežvērtībām (PVN reģistrācijas sliekšnis) ir 5000

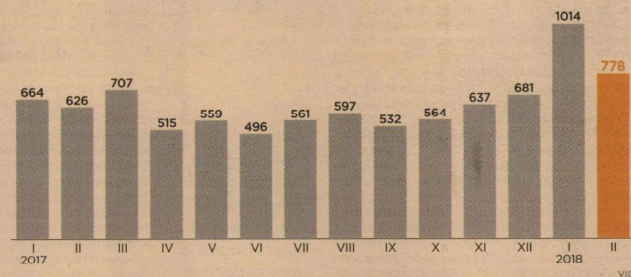
Pievienotās vērtības nodokļa maksātāju skaits

Mēneša pirmajā datumā

Jaunreģistrēto pievienotās vērtības nodokļa maksātāju skaits

Mēnesī

26.10.2017. DB jau rakstīja, ka «kūst» PVN maksātāju skaits, jo, neraugoties uz IKP pieaugumu, pievienotās vērtības nodokļa maksātāju skaits pēdējo divu gadu laikā sarūk.

eiro, bet jaunās ES dalībvalstīs drīkst ieviest lielāku sliekšni. «Kā likums, Rietumeiropas valstīs ir arī zemāka PVN plaša, tātad viņi veiksmīgāk par Austrumeiropu cīnās ar PVN izkrāpšanu. Arī Pasaules Banka savā pētījumā norādīja Latvijai, ka sliekšnis ir salīdzinoši augsts un kā sekas tas rada ļoti nevienlīdzīgus noteikumus starp jauniem un esošiem uzņēmumiem – jauni uzņēmumi var pārdot preces, kurām cenas ir daudz zemākas. Protams, PVN reģistrācijas sliekšnis noteikti nav brīnumlīdzeklis izkrāpšanas apkarošanai, bet tikai viens no daudzajiem preventīvajiem pasākumiem šajā virzienā,» tā J. Taukačs.

Faktoru kokteilis

«Iemesli, kāpēc, pazeminot obligāto PVN maksātāja reģistrācijas sliekšni no 50 000 eiro līdz 40 000 eiro, kopējais reģistrēto PVN maksātāju skaits nepieaug, var būt ļoti daudzi un dažādi,» secina nodokļu eksperts, SIA CBB Konsultāciju birojs valdes locekle Līniete Caune. Viņa norāda, ka viens no iemesliem ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju apgrozījuma grieštu un

obligāta PVN maksātāju reģistrācijas sliekšņa vienādošana, to nosakot 40 000 eiro apmērā. «Uzņēmēji sāka iedziļināties un izvērtēt, vai viņiem vispār ir nepieciešams reģistrēties kā PVN maksātājiem, un, secinot, ka nav vajadzības, vienkārši lūdz izslēgt no PVN maksātāju reģistra,» uz lūgumu minēt kādu iemeslu, atbild L. Caune. Viņa atzīmē, ka tādejādi šiem uzņēmējiem ir jāaizpilda par vienu nodokļa deklarāciju mazāk, savukārt nodokļu administrācijai ir par vienu deklarāciju mazāk, ko pārbaudīt. «Bija laiks, kad visi, kuri reģistrēja savus uzņēmumus, vienlaikus arī reģistrējās kā PVN maksātāji, kaut arī šai reģistrācijai nebija ekonomiskās nepieciešamības, bet vienkārši, lai tāda būtu,» atceras L. Caune. Viņa pieļauj, ka ir arī tādi uzņēmēji, kuri savu saimniecisko darbību izbeidz un līdz ar to tiek izslēgti no PVN maksātāju reģistra. «Šķiet, ahi pēdējais arguments atbilst tam, ka kopējais reģistrēto PVN maksātāju skaits gada laikā ir sarucis, kaut arī ir noteikts zemāks kopējais apgrozījuma sliekšnis obligātai reģistrācijai,» uzsver L. Caune.

Māris Ķirsons